

integendeel! „Kautsky?“ riposteerde hij – en het was één van die exclamaties van hem geworden, die mijn denkbeelden omtrent dit punt een definitieve gedaante hebben gegeven – „Kautsky? Een moffenprof, dom van louter Gelartheit en bovendien een ver-rajer”.

Die herinnering verheldert plotseling zijn, mij eerst zo onbegrijpelijk gebrek aan geestdrift voor wat er op dit eigenste ogenblik in Duitsland gebeurde. En ik vraag hem of ik het bij het rechte eind heb. „Precies”, zegt hij „en de linksen zijn au fond krek eender, alleen mogen we dat niet hardop zeggen; ik ken ze, sinds '07 of '08, toen ze mij gevraagd hadden bij de Leipziger Volkszeitung te komen. Ik ben er cito cito weer weggelopen, al had ik de centen hard nodig, toen”. „En bovendien” – gaat hij voort, nu alle spot ter zijde latend en zijn luchtige toon tot een droeve ernst, tot bijna iets van wanhopige verslagenheid verstillend – „hier is immers niets klaar. Een revolutie groeit, jawel, maar dat wil niet zeggen, dat zij niet ook gemaakt moet worden. Troelstra zal straks wel een grote mond opzetten, maar dat zal zijn van hou-me-vast, of ik bega een ongeluk. En trouwens de oude vos kan doen wat hij wil, Vliegen en Schaper zullen hem wel in zijn nekvel pakken. En wij communisten? God beware er ons voor, dat de kladderadatsch losbarst. Want dan moeten wij meedoen, dat spreekt. Maar we zijn immers een paar generaals – korporaals kun je ook zeggen, David dan uitgezonderd, en Lou op zijn manier – zonder leger. Vier man in het Leuterhuis, alias Parlement. Vier op de honderd. Maar voor een revolutie moet je, al weet ik wel, dat een minderheid haar uitvoeren moet, toch minstens de stilzwijgende toestemming van de meerderheid hebben. Dat hadden de bolsjewiki ook, daaraan kan ook de kletspraat van de bourgeois – en de zogenaamde arbeiderspers – geen tittel of jota veranderen”.

Ik ben verslagen en begin mechanisch de Kamerstukken te ordenen, die op de piano zwerven in zo bonte mengeling, alsof degeen die ze er had neergestrooid een opzettelijke poging gedaan had, de begrippen „orde” en „tijd” op te heffen, en ik stel vervolgens een reeks vragen op aan de een of andere minister over de een of andere kwestie-van-niks. . . Hij zelf is bezig aan een artikel voor „De Tribune”, waarin de zegevierende Duitse Revolutie verwelkomd wordt. . . Een tussenzin in een tussenzin verrraadt zijn bezorgdheid voor een goede verstaander. Maar die zijn er